

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav české literatury a komparatistiky

Dějiny české literatury a teorie literatury

Autoreferát (teze) disertační práce

Mgr. Jiří Hubáček

Obraz Indie v české literatuře a publicistice 19. století

Image of India in Czech literature and journalism of 19th century

Vedoucí práce doc. PhDr. Václav Vaněk, CSc.

Konzultant PhDr. Jaroslav Strnad, Ph.D.

2024

Cílem disertační práce *Obraz Indie v české literatuře a publicistice 19. století* je být především literárněhistorickou materiálově založenou monografií, pokoušející se o soustavný přehled a základní kategorizaci a zhodnocení této materiálové základny. Předmět svého zájmu, způsoby imaginace Indie a indických reálií v česky tištěných textech, mapuje v období dlouhého 19. století s horní časovou hranicí stanovenou zhruba kolem roku 1914, kdy se řada prvků, charakteristických pro některá imaginační schémata, vlivem různých okolností značně mění. Zároveň je však na tomto poměrně širokém časovém horizontu možno zachytit základní prvky, k těmto proměnám vedoucí, ať je to postupná emancipace české indologie jako vědy nezávislé na indoeuropeistice či obecné religionistice, nebo vzrůstající zájem o východně orientované alternativní spirituální směry přibližně od počátku devadesátých let 19. století. Toto vymezení tak práci umožňuje omezit se na určitý pevně daný časový úsek, zároveň však v jeho rámci sledovat specifickou českého vývoje recepce jednotlivých prvků imaginace Indie. Tento záměr vedl i k poměrně striktnímu omezení materiálové základny na česky psané texty, neboť jakkoli německá produkce tvoří ve sledovaném období nedílnou součást literárního života na našem území, domníváme se, že právě pro zvolené téma, pocíťované prakticky vždy jako exotické či okrajové, je volba jazykového média významným charakterizačním rysem.

V **úvodu práce** bylo nutno především definovat teoretický přístup, z něž jsme ve své analýze vyšli, a to především kvůli dlouhotrvající a stále živé diskusi o všeobecné platnosti tezí *Orientalismu* Edwarda W. Saida a jejich případné aplikovatelnosti na odlišné časoprostorové rámce než na ty, jejichž analýzou Saidovy teze vznikaly. Poukazujeme proto zvláště na některé body Saidovy teorie, s nimiž je třeba se při každém přístupu k západním obrazům Orientu vyrovnat, a snažíme se alespoň rámcově nastínit odbornou diskusi o nich tam, kde to pro definici našeho přístupu pokládáme za nutné (stranou tak zůstává např. problematický prvek „sebeorientalizace“, jenž z našeho hlediska vzhledem k tématu práce není podstatný). Snažíme se obhájit především tezi o všeobecné platnosti základních Saidových tezí o stereotypizaci druhého a vzniku jeho nereálných obrazů, oproti tomu nicméně nesouhlasíme s všeobecnou aplikovatelností závěrů o hegemonizačních potřebách Západu, díky nimž podle Saida tyto stereotypy vznikají. Proto se věnujeme fenoménu stereotypizace a stereotypu podrobněji, ukazujeme především jeho kognitivní nutnost v procesu poznávání a komunikace s druhým, a hájíme tezi, že Saidem nastíněná politická hegemonizace Západu je jen jedním z možných vyústění tohoto procesu. Ač tedy Saidovým tezím neupíráme aktivizační potenciál, důležitý obzvláště svým apelem na potřebu dialogu s druhým, zároveň ukazujeme, jak se v některých vulgarizujících saidovscky orientovaných a postkoloniálních přístupech tato myšlenka obrací ve svůj opak. V této podobě primárně jakékoli naše obrazy druhého zavrhuje jako ideologizující,

a tudíž na možnost dialogu předem rezignuje nebo ji postuluje spíše jako hypotetický nedosažitelný etický požadavek. Přitom právě na možnost dialogu a vzájemného trpělivého porozumění na základě historických analýz W. Halbfasse poukazujeme jako na jeden ze základních fenoménů západního vnímání Indie, a to především mimo Velkou Británii, kde se postupně z ideologických důvodů prosadil skutečně spíše diskurs koloniálního a hegemonizačního charakteru (v saidovském smyslu toho slova). Právě snaha pochopit, porozumět prostřednictvím vlastních kognitivních rámců je pro nás důležitá při hodnocení českých obrazů Indie, zaměřených (mj. patrně pro jejich zprostředkovanost, obtížnost přímého styku s indickou realitou atd.) v námi sledovaném období často spíše k definici auto- než heteroimaga za využití obrazu druhého.

Tuto skutečnost demonstruje především **první kapitola práce**, materiálově zaměřená na romantické teorie o slovanské etnogenezi z Indie. Její téma, již častěji u nás zkoumané, se snažíme zasadit primárně do dobových diskusí v rámci slovanského světa, a ukázat jej tak (oproti dřívějšímu vyzdvihování jisté kurioznosti těchto romantických pseudovědeckých teorií) jako poměrně koherentní diskurs, prodělávající v určitých částech slovanského světa specifický vývoj, na nějž však bylo třeba reagovat, popřípadě se proti němu vymezovat. Zároveň tato kapitola ukazuje počátek zájmu o staroindickou filologii a hinduistickou mytologii v našich zemích, a to ve specifickém rámci orientovaném především k hledání kořenů vlastního etnika, a nikoli ke studiu těchto oborů samotných. Ač tento vývoj začíná již dílem Josefa Dobrovského či bratří Jungmannů, vrcholí pracemi Jána Kollára (především *Slávou bohyní*, 1839, a částečně též *Staroitalií slavjanskou*, 1853), které jsou však již ve své době pocíťovány jako určité ideologické anachronismy bez pevného vědeckého základu. Přesto (nebo právě proto) je jejich imaginace Indie, zaměřená k sebedefinici Slovanstva jako jednotného celku, nesmírně závažným dokladem snah po ztotožnění se s druhým na základě jeho (často stereotypizujících) imaginací, a do značné míry tak relativizuje saidovský hegemonizační koncept (neboť hegemonizace zde neprobíhá vůči orientalizovanému druhému, ale vzhledem k ostatním evropským národům). Následně sledujeme dozvuky Kollárových názorů, které můžeme především v oblasti zkoumání slovanské mytologie v podobě jistých reliktnů a ozvěn stopovat až zhruba do doby sedmdesátých let 19. století, než se jejich konstrukce přesunou spíše na pole přístupů záměrně alternativních k názorům oficiální vědy a nabývajících v průběhu 20. století stále více charakter konspiračních teorií.

Druhá kapitola práce je zaměřena na mapování obrazů Indie, vytvářených v rámci vědeckých a popularizačních diskursů. Na výklad o počátcích staroindické filologie v předchozím textu navazujeme stručnou rekapitulací vývoje postavení indoárijských jazyků

v rámci klasické indoeuropeistiky druhé poloviny 19. století, neboť jakkoli sama často nevytváří záměrné obrazy druhého, umožní nám lépe pochopit jednak konec romantizujících teorií založených na tezi o sanskrtu jako prajazyku, jednak lépe kontextualizovat vznik filologicky orientované české indologie (především v paralele k indologii německé). Ostatní části druhé kapitoly sledují souhrnně ty obrazy indické skutečnosti, jež v námi sledovaném období nebyly výrazněji rozvíjeny a zůstávaly odkázány na oblast odborné či spíše popularizační (často překladové) literatury. Představujeme proto základní imaginační schémata etnického složení, historického vývoje, geografie a přírody (především fauny) Indie, jak se v česky psaných textech dlouhého 19. století objevují, abychom mohli následně ukázat, jak tyto stereotypy pronikají do fikčních textů, kde jsou dále modifikovány.

Nejrozsáhlejší, **třetí kapitola práce** se zaměřuje na reflexe indického myšlení, jež byly v evropském kontextu jednou z hlavních složek vztahování se k Indii již od dob antiky. Pro námi sledované období vyčleňujeme tři základní tematické okruhy, odrážející v našem prostředí tři relativně samostatné diskurzivní strategie, v jejichž rámci bylo možno se k tomuto fenoménu vztáhnout. První z nich, pro nás nejvýznamnější, představují reflexe v rámci vznikající české filosofie a religionistiky, druhý specifické artikulace klerikálním tiskem a třetí akulturace indické duchovnosti v rámci počínajících alternativních okultních hnutí na přelomu 19. a 20. století. V rámci těchto okruhů, nakolik to pramenný materiál umožňuje, sledujeme ve zvláštních oddílech vývoj uvažování o hinduismu a buddhismu, a to především proto, že právě v rámci takto relativně uměle vytvořených západních konceptů indické religiozity a spirituality se neslo i uvažování o nich. Bez přijetí těchto základních koncepčních rámců (s vědomím jejich konstruovanosti) tedy nelze vývoj jednotlivých západních reflexí indické duchovnosti historicky interpretovat. Analýza značného množství pramenů nás vede ke zjištění, že stejně jako v předchozích případech i česká reflexe indické spirituality ve sledovaném období především odráží potřeby české společnosti. Modelovým příkladem může být monumentální *Učení staroindické* (1874–1881) Františka Čupra, dílo, které nejen seznámilo českého čtenáře s vývojem indického náboženského myšlení a podalo (byť zprostředkovaně přes jiné evropské jazyky) překlad jeho základních textových zdrojů, svými interpretacemi však primárně chtělo přispět k dobovým diskusím o náboženství jako lidském, a tedy reformovatelném konstruktu. Podobně zájem o nauku upanišad (především v její šankarovské advaitavédantové interpretaci), jak jej registrujeme hlavně v nultých letech 20. století, pramenil především z osobní potřeby hledání alternativních duchovních cest v období fin de siècle. Rovněž česká reflexe buddhismu poměrně těsně kopíruje reflexi evropskou, jež se – jak bylo již mnohokrát ukázáno – do značné míry rovněž profiluje na základě potřeb definic vlastního duchovního dědictví v kontrastu

s výzvou, jaké pro západní myšlení buddhismus představoval. To vede na jedné straně k vytvoření několika základních koncepčních schémat, jimž je západní pojetí buddhismu přizpůsobováno právě ve snaze po konfrontaci s evropským myšlením, na straně druhé posléze k modifikaci či odstranění těchto westernizujících kategorizací. Podobně jako filosofická či religionistická reflexe je také pojetí indických duchovních tradic v počátcích západního okultismu úzce provázáno s dobovými potřebami (ostatně okultní směry vždy deklarují svou příslušnost k „vědeckému“ proudu myšlení a staví se do role jeho určité varianty). Proto na jedné straně u nás stejně jako v zahraničí registrujeme akulturaci indické duchovnosti v rámci theosofie, na druhé straně v populárnějších hnutích hermetismu či New Thought. Zatímco se theosofie pokouší na dobovou potřebu duchovního hledání reagovat vytvořením scientistního systému, propojujícího prvky východní i západní spirituality, interpretace duchovních indických směrů (především jógy) v rámci New Thought, ale i českého hermetismu vychází do značné míry spíše vstříc potřebám utvářejícího se kapitalistického způsobu myšlení s touhou po seberealizaci a úspěchu ve světě.

Specifickou složku tvoří v rámci reflexe indické duchovnosti klerikální (katolický i evangelický) tisk, jemuž v tomto ohledu i na evropské úrovni byla dosud věnována jen zcela minimální pozornost. Charakteristická je tato reflexe především svým programovým ukotvením v tradičním křesťanském diskursu, jak se vytvořil zejména v období raného novověku, a tedy i přejímáním jeho základních tematických okruhů a stereotypů, jež jsou nicméně uzpůsobeny potřebám daného období. Tak může jako určitý anachronismus působit např. přetrvávající hagiografie sv. Františka Xaverského, která nicméně vykazuje stále silnější rysy zaměřující se na světcovo působení mezi „špatnými křesťany“, zatímco složka obracení „pohanů“ se stává spíše druhotnou. Misijní zprávy, jež český tisk přejímá hlavně ze zahraničních časopisů a které se ve výraznější míře objevují především v poslední třetině 19. století, mají rovněž za cíl (byť tradičním narativem o působení křesťanského misionáře mezi pohany) reagovat na stávající situaci, ať již jí je stále větší konfesionalizace českých evangeliků, nebo vyhroceně antimodernistický postoj katolické církve po prvním vatikánském koncilu. Proto jsou obrazy Indie, s nimiž tento diskurs pracuje, až na výjimky založeny na raně novověkých stereotypech a vývoj poznání indické duchovnosti v rámci západní indologie v podstatě nereflektují. Přesto je, domníváme se, nelze považovat za anachronické, a to právě proto, že se vědomě snaží reagovat na aktuální dobové potřeby. To lze dobře demonstrovat na tradičně křesťanském pojetí buddhismu jakožto konkurenčního směru myšlení, který je stále převáděn na tradiční kategorie nihilismu a ateismu. Tyto schematizace nicméně působí velice

aktuálně v období přelomu 19. a 20. století, kdy zmíněné kategorie začínají fungovat jako ty prvky moderního západního myšlení, vůči nimž se tradiční křesťanský diskurs ostře vymezuje.

Čtvrtou kapitolou, která je věnována reflexi indických literatur a jejich překladům do češtiny, přechází práce na pole fikčního psaní. Ač bývá překladatelská činnost obvykle registrována v rámci vývoje indické filologie, ukázaly analýzy jednotlivých případů, že tyto rámce dalece překračuje. Utváření obrazu druhého se zde odehrává na platformě vnímání jeho literárního dědictví, záměrně selektovaného a různými strategiemi převáděného do vlastního kognitivně známého prostředí. Tím mohou analýzy této kapitoly přispět k porozumění některým tezím předchozího výkladu, především tam, kde se týkají interpretací indické literatury, pokládané za duchovní (především védských sanhit, upanišad a *Bhagavadgíty*). Zároveň v oblasti recepce kávjové poezie a dramatu (především Kálidáasy, ale i dalších staroindických autorů) ukazují potřebu vyrovnat se s vysokým kulturním dědictvím exotické země a strategie jeho přenášení do vlastního prostředí. Protože se v těchto snahách přirozeně odráží český literární vývoj (zvláště uvažování o vztahu formální a sémantické složky poezie), jsou i některá česká řešení problému překladu staroindického dramatu a kávjové poezie poměrně specifická, a z tohoto důvodu jsme se je snažili analyzovat jako svérázný (dosud do značné míry opomíjený) příspěvek k vývoji českého uměleckého překladu i k teoretickému uvažování o roli formy v poezii především koncem 19. století. Nicméně i sama konstrukce (především staro)indické literatury jako kánonu určitých textů a tradic, jenž vzniká tímto překladatelským a popularizačním úsilím, dobře ukazuje základní proudy západního vnímání Indie jako země s bohatou, ale rovněž rozporuplnou duchovní a poetickou tradicí, jejíž některé části jsou přijímány pro svou starobylost a údajnou prvotnost (védské sanhity, upanišady), jiné pro poetickou dokonalost (staroindické drama a poezie, především Kálidásovo dílo), jiné jsou naopak nahlíženy s rezervou jako západnímu vkusu zcela cizí, přebujelé a jako celek neuchopitelné (*Mahábhárata*, puránská literatura).

Pátá kapitola práce je věnována fenoménu cestopisné literatury, jejíž specifická spadá do našeho kontextu především v rozpětí mezi faktuálním a fikčním psaním, resp. ve skutečnosti, že cestopisný narativ není jako fikční vnímán v důsledku především proto, že toto vnímání autorsky sám (více či méně explicitně) odmítá. S vědomím této dvojznačnosti se pokoušíme cestopisné texty dotýkající se Indie v námi sledovaném období vykládat jednak jako funkční narativní celky, jednak jako texty specifickým způsobem reagující na konstruované stereotypizující obrazy Indie. Propojení těchto dvou pohledů spatřujeme především v základní narativní struktuře, jež byla jako taková popsána v myšlení o evropském exotismu, spočívající v momentu nereálného očekávání, zklamání a následně snahy se s tímto zklamáním vyrovnat.

Tato struktura, domníváme se, je dána především tím, co bylo již zdůrazněno, tedy že Indie zůstává pro českého (ale i evropského obecně) recipienta zemí exotickou a nereálnou, jejíž znalost je do značné míry vyčtená a založená na pozitivních stereotypch prastaré země moudrosti. Právě pozitivní artikulace těchto stereotypů při setkání se s indickou skutečností (ať již nazíranou jakýmkoli prizmatem) nevede (jako je tomu např. u islámských zemí) ke snaze tyto stereotypy potvrzovat, ale spíše je ve styku s na první pohled odlišnou a překvapující skutečností zavrhnout nebo určitým způsobem modifikovat. Pozorujeme zde tedy na podkladě střetu nereálného stereotypu s indickou skutečností snahu konstruovat jinou, „skutečnější“ Indii, reagující však stále více či méně na zažitě evropské představy. Sledování různých modifikací v dílech jednotlivých autorů a jejich snahy po specifickém vidění a chápání indické reality je tak dobrým příkladem toho, že stereotypy samy o sobě nemusí být neměnné a že, ač jejich vnějškové atributy mnohdy v autorské imaginaci zůstávají, jejich vnitřní obsah je přeznačován a vztahován k sebeidentifikačním kognitivním rámcům.

Práce je završena poslední, **šestou kapitolou**, věnovanou obrazům Indie v rámci česky tištěné beletrie. Protože konkrétně pro vnímání Indie platí vztah závislosti beletristických reflexí na stereotypizovaných a schematizujících obrazech (kontakt se skutečnou Indií byl v našem prostředí minimální), lze právě na materiálu beletrie dobře sledovat, jak se stereotypy, které jsme analyzovali v předchozích kapitolách, do fikčního textu promítají, zároveň jsou však autorsky v rámci celkového smyslu díla nejrůznějšími způsoby přeznačovány. Tak motivy indického bájesloví slouží J. Vrchlickému k artikulaci obecnějších filosofujících maxim o roli lásky či věrnosti, zatímco pro A. Velhartického jsou podobné motivy prostředkem k vyjádření smyslnosti a vášnivosti moderní doby. Podobně pro B. L. Raýmana představuje tradiční křesťanský stereotyp smyslného hinduistického pohanství výzvu pro moderními pravidly svázanou západní civilizaci, zatímco J. Zeyerovi se buddhistické motivy stanou naopak prostředkem k poukazování na jednotnou mystickou a duchovní tradici Východu i Západu a na společné prvky křesťanské a buddhistické spirituality. Podobně přeznačovány však mohou být rovněž překladové texty, a to především v závislosti na konkrétním historickém kontextu, podmiňujícím způsob jejich čtení. Značná obliba Kiplingových indických próz na přelomu století tak neznamena příklon k tradičnímu kolonizačnímu anglickému diskursu, neboť jsou interpretovány právě opačně, jako pokus o snahu poukázat na variabilitu myšlenkových a duchovních tradic a na možnost jejich vzájemného dialogu (ať již na příkladu *Knih džunglí*, nebo *Kima*, jenž je dobově dokonce interpretován jako antikoloniální text). Zároveň registrujeme poměrně silnou přítomnost francouzských, ale též německých próz tematizujících nacionální boj Indů proti Angličanům (ať již na příkladu povstání sipáhijů, nebo obecném

zpracování tématu boje proti koloniální nadvládě). Jakkoli je dnes v zahraničí na tyto prózy nahlíženo prizmatem anglofobního francouzsko-německého přístupu, vyplývajícího mj. z frustrace z vlastní koloniální nepřítomnosti v Indii, překladem do našeho prostředí se aktuální potenciál těchto próz do značné míry vytratil, a česká dobová sebeidentifikace Čechů jako nesamostatného podmaněného národa naopak umožnila jejich čtení jako próz čistě antikoloniálních a antiimperialistických.

Těmito poukazy chceme v **závěru** především zdůraznit význam práce jako celku pro zmíněnou diskusi o podobách orientalismu či vhodnosti užití tohoto pojmu v našem prostředí. Výše uvedené příklady měly za cíl primárně podtrhnout úvodní teze, že přivlastňující (a tím pádem do určité míry stereotypizující) vztahování se k druhému je nezbytné již jen z potřeby definice vlastního. Zároveň však právě tato skutečnost poukazuje na to, že toto vztahování se může v závislosti na konkrétních historických a nacionálních kontextech nabývat nejrůznějších forem. Ač tyto formy na sebe často berou vnějškovou podobu obecně přijímaných stereotypů (což je v našem prostředí ještě umocněno značným množstvím překladové produkce nebo parafrází zahraničních zdrojů), mohou tyto vnějškově stereotypní texty často historicky plnit zcela odlišné funkce. Proto se spolu s některými teoretiky domníváme, že ač je základní Saidovy teze o podmíněnosti západního vnímání Orientu nemožné zavrhnout a je nutné s nimi pracovat, měla by tato práce být založena historicky a kontextuálně – jinými slovy, že o existenci stereotypizujících tendencí ve vztahu k jinému od vystoupení E. Saida již dobře víme, a pouhé opakování těchto tezí, hodnotících často jednotlivé stereotypizující obrazy bez ohledu na jejich konkrétní historickou funkci v je produkujejším prostředí, je do značné míry zjednodušující. Domníváme se tedy, že námi zvolený historizující a kontextualizující přístup, ukazující na možnou variabilitu funkcí jednotlivých stereotypizujících schémat a obrazů, by se měl stát komplementárním doplněním analýz se spíše synchronně a aktualizace artikulovalými závěry – jediné tak je totiž dle našeho názoru možno složitému fenoménu vnímání druhého a vztahování se k němu lépe porozumět, a to i za cenu, že se zbavíme zjednodušujících apriorních hodnocení.

Výběr ze sekundární literatury

Vzhledem ke značnému množství pramenů i sekundární literatury předkládáme na tomto místě pouze výběr z nejdůležitějších sekundárních textů, které především pomohly naše uvažování o česky psané materiálové základně kontextualizovat, ve vzácnějších případech poskytly konkrétní základní analýzy jednotlivých českých fenoménů a pramenů nebo pomohly k prvotní orientaci v pramenné základně. Proto jsou sem zařazeny texty obecnější povahy, naopak studie zaměřené na díla jednotlivých autorů či obecnější fenomény západního či indického myšlení, které často pomohly na problematiku pohlédnout z jiné perspektivy nebo poskytly důležité konkrétní údaje, byly z tohoto přehledu pro svou četnost až na výjimky vypuštěny.

ADLURI, Vishwa & BAGCHEE, Joydeep, 2014. *The Nay Science. A History of German Indology*. Oxford: Oxford University Press.

AHLSTRAND, Kajsa, 2020. „Protestant Views on Hinduism“. In: JACOBSEN, Knut A. & SARDELLA, Ferdinando (edd.). *Handbook of Hinduism in Europe*. Leiden & Boston: Brill, s. 78–89.

AIJAZ, Ahmad, 2000. „Between Orientalism and Historicism“. In: MACFIE, Alexander Lyon (ed.). *Orientalism: A Reader*. New York: New York University Press, s. 284–296.

ARENS, Hans, 1955. *Sprachwissenschaft. Der Gang ihrer Entwicklung von der Antike bis zur Gegenwart*. Freiburg & München: Karl Alber.

BAROŠ, Jan, 1949. *Čechoslováci na březích Gangu*. Od prvopočátků až po dnešní dobu. Batanagar: Československé národní sdružení v Indii.

BERNJUKEVIČ, Taťana Vladimirovna, 2018. *Буддизм в русской литературе конца XIX - начала XX века: идеи и реминисценции*. Санкт-Петербург: Нестор-История.

BIÈS, Jean, 1974. *Littérature française et pensée hindoue. Des origines à 1950*. Thèse présentée devant l'Université de Toulouse-Le Mirail, le 10 février 1973. Lille: Université de Lille.

BOROVICĀKA, Michael, 2010. *Velké dějiny země koruny české – cestovatelství*. Praha & Litomyšl: Paseka.

BORST, Arno, 1961. *Der Turmbau von Babel. Geschichte der Meinungen über Ursprung und Vielfalt der Sprachen und Völker*. Band 3, teil 2, Umbau. Stuttgart: A. Hiersemann.

BUDIL, Ivo T., 2002. *Od prvotního jazyka k rase. Utváření novověké západní identity v kontextu orientální renesance*. Praha: Academia.

- BUDIL, Ivo T., 2015. *Triumf rasismu*. Rasová imaginace a zrození moderní doby. Praha: Triton.
- BURROW, John Wyon, 2003. *Krize rozumu*. Evropské myšlení 1848–1914. Z anglického originálu přeložil Tomáš Suchomel. Praha: Centrum pro studium demokracie a kultury.
- CORDONI, Constanza, 2014. *Barlaam und Josaphat in der europäischen Literatur des Mittelalters*. Darstellung der Stofftraditionen – Bibliografie – Studien. Berlin & Boston: Walter de Gruyter.
- CORNICK, Martyn, 2006. „Representations of Britain and British Colonialism in French Adventure Fiction, 1870–1914“. *French Cultural Studies* 17, 2006, č. 2, s. 137–154.
- COWAN, Robert, 2010. *The Indo-German Identification*. Reconciling South Asian Origins and European Destinies 1765–1885. Rochester & New York: Camden House.
- DALLMAYR, Fred, 2007. „Exit from Orientalism? Comments on Wilhelm Halbfass“. In: FRANCO, Eli & PREISENDANZ, Karin (edd.). *Beyond Orientalism*. The Work of Wilhelm Halbfass and its Impact on Indian and Cross-Cultural Studies. Delhi: Motilal Banarsidass Publishers, s. 49–70.
- DELUMEAU, Jean, 2003. *Dějiny ráje*. Zahrada rozkoše. Z francouzského originálu přeložil Zdeněk Müller. Praha: Argo.
- DESMOND, Ray, 1992. *The European Discovery of the Indian Flora*. Oxford & Keva: Oxford University Press & Royal Botanic Gardens.
- DROIT, Roger-Pol, 2003. *The Cult of Nothingness*. The Philosophers and the Buddha. Translated by David Streight and Pamela Vohnson. Chapel Hill & London: The University of North Carolina Press.
- DROZDÍKOVÁ, Jarmila, 2003. „Obraz Orientu v západnom diskurze“. In: SLOBOBNÍK, Martin & PIRICKÝ, Gabriel (edd.). *Fascinácie a (ne)poznanie*. Kultúrne strety Západu a Východu. Bratislava: Chronos, s. 12–32.
- DŽUNKOVÁ, Katarina, 2012. *Obraz Indie v staršej slovenskej literatúre*. Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav Jižní a Centrální Asie.
- EINHAUSER, Eveline, 1989. *Die Junggrammatiker*. Ein Problem für die Sprachwissenschaftsgeschichtsschreibung. Trier: Wissenschaftlicher Verlag Trier.
- FAKTOROVÁ, Veronika, 2012. *Mezi poznáním a imaginací*. Podoby obrozeného cestopisu. Praha: Arsci.
- FIGUEIRA, Dorothy Mathilda, 1991. *Translating the Orient*. The Reception of Shakuntala in Nineteenth-Century Europe. Albany: State University of New York Press.

- FIGUEIRA, Dorothy Mathilda, 1993. *The Exotic. A Decadent Quest*. Albany: State University of New York Press.
- FIGUEIRA, Dorothy Mathilda, 2002. *Aryans, Jews, Brahmins*. Theorizing Authority Through Myths of Identity. Albany: State University of New York Press.
- FILIPSKÝ, Jan, 1991. „Vincenc Lesný – život a dílo“. In: SMÉKAL, Odolen (red.). *Vincenc Lesný a česká indologie*. Praha: Karolinum, s. 19–30.
- FILIPSKÝ, Jan et al., 1999. *Čeští a slovenští orientalisté, afrikanisté a iberoamerikanisté*. Praha: Libri.
- FIRTH, Cyril Bruce, 1961. *An Introduction to Indian Church History*. Madras: The Senate of Serampore College.
- FISKOVEC, Jelena Valerjevna, 2011. *Образ Индии в русской литературе: между реальностью и мечтой*. Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук. Петрозаводский государственный университет, Петрозаводск.
- FRANKLIN, J. Jeffrey, 2005. „The Life of the Buddha in Victorian England“. *English Literary History* 72, 2005, č. 4, s. 941–974.
- FRYKENBERG, Robert Eric, 2008. *Christianity in India*. From Beginnings to the Present. Oxford: Oxford University Press.
- FUJDA, Milan, 2005. „Česká Bhagavadgíta v boji proti duchovnímu úpadku“. *Religio* 13, 2005, č. 1, s. 105–118.
- FUJDA, Milan, 2010. *Akultura hinduismu a formování moderní religiozity*. K sociálním dějinám českého okultismu 1891–1941. Praha: Malvern.
- GÁFRIK, Róbert, 2009. *Hra s cudzou kultúrou*. K recepcii staroindických látek a motívov v nemeckej literatúre. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- GÁFRIK, Róbert, 2018. *Zobrazovanie Indie v slovenskej literatúre*. Bratislava: Veda.
- GÁLIK, Marián, 2003. „Julius Zeyer’s Version of ‚Kunala’s Eyes‘. A Buddhist Story in Czech Attire“. *Archiv orientální* 71, 2003, s. 331–338.
- GENSCHOREK, Wolfgang, 1984. *Fremde Länder – Wilde Tiere*. Das Leben des »Tiervaters« Brehm. Leipzig: F. A. Brockhaus Verlag.
- ÉRARD, René, 1963. *L’Orient et la pensée romantique allemande*. Paris: Thomas.
- GERMANA, Nicholas A., 2009. *The Orient of Europe*. The Mythical Image of India and Competing Images of German national Identity. Newcastle: Cambridge Scholars publishing.
- GLASENAPP, Helmuth von, 1960. *Das Indienbild deutscher Denker*. Stuttgart: K. H. Koehler Verlag.

- GODWIN, Joscelyn, 1994. *The Theosophical Enlightenment*. Albany: State University of New York Press.
- GREEN, Thomas J., 2016. *Religion for a Secular Age*. Max Müller, Swami Vivekananda and Vedanta. Farnham: Ashgate Publishing Limited.
- GREENBERGER, Allen J., 1969. *The British Image of India*. A Study in the Literature of Imperialism, 1880–1960. Oxford: Oxford University Press.
- GREGOR, Helmut, 1964. *Das Indienbild des Abendlandes bis zum Ende des 13. Jahrhunderts*. Wien: Verlag des wissenschaftlichen Antiquariats H. Geyer.
- GUHA, Ranajit, 1988. *An Indian Historiography of India*. A Nineteenth-Century Agenda and Its Implications. Calcutta & Delhi: Centre for Studies of Social Sciences.
- HÄCKL, Antonín, 1907. „Orientální látky v dramatech Zeyerových“. *Výroční zpráva C. K. české vyšší reálné školy v Pardubicích*, s. 1–13.
- HALBFASS, Wilhelm, 1988. *India and Europe*. An Essay in Philosophical Understanding. Delhi: Motilal Banarsidass.
- HERLING, Bradley L., 2004. *The German Gîta*. The Reception of the Hindu Religious Texts within German Romanticism (1790–1830). Dissertation. Boston University, raduate School of Arts and Sciences.
- HOLBA, Jiří, 2023. „Buddhismus a jeho reflexe v českých zemích do roku 1989“. In: VÁŠA, Ondřej (ed.). *Tichá pošta mezi Bohemií a Buddhou*. Praha: Togga, s. 103–130.
- HOLMAN, Petr, 2008. „Indie a české země – (nejen literární) setkávání na cestách staletími“. In: SOMMER, Petr & LIŠČÁK, Vladimír (edd.). *Odorik z Pordenone – z Benátek do Pekingu a zpět*. Setkávání na cestách starého světa ve 13.–14. století. Sborník příspěvků z mezinárodní konference, Plzeň, 13.–14. listopadu 2006. Praha: Centrum medievalistických studií & Filosofia, s. 185–208.
- HOLMAN, Petr, 2010. „Otokar Březina exotický“. In: JUNGMANNOVÁ, Lenka (ed.). *Česká literatura rozhraní a okraje*. IV. kongres světové literárněvědné bohemistiky: Jiná česká literatura (?). Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR & Akropolis, s. 167–174.
- HORÁKOVÁ-NOVOTNÁ, Hana, 2007. „Kolonialismus a postkolonialismus“. In: TOMEŠ, Jiří et al. (edd.). *Konflikt světů a svět konfliktů*. Sřety idejí a zájmů v současném světě. Praha: P3K, s. 46–76.
- HRBATA, Zdeněk, 2005. „Prostory, místa a jejich konfigurace v literárním díle“. In: ČERVENKA, Miroslav (ed.). *Na cestě ke smyslu*. Poetika literárního díla 20. století. Praha: Torst, s. 317–509.

- HŘÍBEK, Martin, 2011. „Czech Indology and the Concept of Orientalism“. *Acta Universitatis Carolinae, Philologica* 1, Orientalia, s. 45–56.
- HŘÍBEK, Martin, 2014. „Czechoslovakia and Its Successors“. In: BANGHA, Imre & KAEMPCHEN, Martin (edd.). *Rabindranath Tagore: One Hundred Years of Global Reception*. New Delhi: Orient BlackSwan, s. 333–356.
- CHAKKARATH, Pradeep, 2017. „India: a Consideration of European Perspectives“. In: SCHENINI, Elio (ed.). *On the Paths of Enlightenment. The Myth of India in Western Culture 1808–2017*. Milano: Skira, s. 56–61.
- CHAMPION, Catherine, 1993a. „L'image de l'Inde dans la fiction populaire française aux xixe et xxe siècles“. In: LOMBARD, Denys (ed.). *Rêver l'Asie. Exotisme et littérature coloniale aux Indes, en Indochine et en Insulinde*. Paris: Éditions de l'École des hautes études en sciences sociales, s. 43–68.
- CHAMPION, Catherine, 1993b. „Introduction à la littérature anglo-indienne“. In: LOMBARD, Denys (ed.). *Rêver l'Asie. Exotisme et littérature coloniale aux Indes, en Indochine et en Insulinde*. Paris: Éditions de l'École des hautes études en sciences sociales, s. 21–42.
- CHAVALKA, Jakub, 2023. „Dějinná lekce buddhismu. K jeho reflexi u Františka Čupra“. In: VÁŠA, Ondřej (ed.). *Tichá pošta mezi Bohemií a Buddhou*. Praha: Togga, s. 131–162.
- JAGIĆ, Ignatij Vikentjevič (Vatroslav), 1910. *Исторія славянської філології*. Санкт Петербург: Изд. Отделения рус. яз. и словесности Имп. АН.
- JANÁČEK, Adolf, 1929. „František Čupr a Schopenhauer“. *Česká mysl* 25, 1929, s. 12–27.
- JANÁČEK, Adolf, 1932. „Zeyerovy Kunálovy oči“. *Časopis Matice moravské* 55, 1932, s. 432–444.
- JANDOUREK, Pavel, 1975. *Počátky indologie na Univerzitě Karlově*. Studium sanskrutu v rámci srovnávacího jazykozpytu. Disertační práce, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta.
- JONG, Jan Willem de, 1976. *A Brief History of Buddhist Studies in Europe and America*. Varanasi: Bharat-Bharati.
- KANAKAPPALLY, Benedict, 2020. „The Catholic Church's Encounter and Engagement with Hinduism. Evolving Attitudes and Perceptions“. In: JACOBSEN, Knut A. & SARDELLA, Ferdinando (edd.). *Handbook of Hinduism in Europe*. Leiden & Boston: Brill, s. 55–77.
- KIPPENBERG, Hans G., 2002. *Discovering Religious History in the Modern Age*. Translated from German by Barbara Harshav. Princeton: Princeton University Press.

- KONTJE, Todd, 2013. „Germany’s Local Orientalisms“. In: HODKINSON, James & WALKER, John (edd.). *Deploying Orientalism in Culture and History*. From Germany to Central and Eastern Europe. New York: Camden House, s. 55–77.
- KRÁSA, Miloslav, 1969. *Looking Towards India*. A Study in East-West Contacts. Translated by Boleslav Seidl. Prague: Orbis.
- KRÁSA, Miloslav, 1971. „Počátky známosti Indie v českých zemích“. *Sborník historický* 18, 1971, s. 149–181.
- KRÁSA, Miloslav, 1986. „Professor Otakar Pertold: a Scholar of World-wide Horizon“. In: TÝŽ (ed.): *Otakar Pertold and the South Asian Studies*. Centenary Commemoration Volume. Prague: Oriental Institute of the Czechoslovak Academy of Sciences, s. 3–14.
- KRÓLAK, Joanna & ŚLUSARCZYK, Piotr, 2009. „Buddhistické prvky v Zeyerově tvorbě“. In: KUDRNÁČ, Jiří et al. (edd.). *Julius Zeyer, lumírovský básník v duchovním dění Evropy*. Brno: Host, s. 83–98.
- KROULÍK, Jakub, 2020. *Vývoj chápání sugesce v průběhu dějin*. Diplomová práce, Univerzita Karlova, Husitská teologická fakulta, Praha.
- KUDĚLKA, Milan & ŠIMEČEK, Zdeněk & VEČERKA, Radoslav, 1995. *Česká slavistika v prvním období svého vývoje do počátku 60. let 19. století*. Praha: Historický ústav.
- KUDĚLKA, Milan & ŠIMEČEK, Zdeněk & VEČERKA, Radoslav, 1997. *Česká slavistika od počátku 60. let 19. století do roku 1918*. Praha: Historický ústav.
- KURZ, Isolde, 2000. *Vom Umgang mit dem anderen*. Die Orientalismus-Debatte zwischen Alteritätsdiskurs und interkultureller Kommunikation. Würzburg: Ergon Verlag.
- KVAPIL, Josef Šofferle, 1941. „Ke vzniku Zeyerovy básně Pes“. *Časopis pro moderní filologii* 27, 1941, s. 139–146.
- LÉBLOVÁ, Marta, 2009. *Církev, sekularizace, nacionalismus*. První vatikánský koncil, vznik starokatolické církve a vztah katolické církve k sekularizaci a s ní souvisejícímu nacionalismu v letech 1870–1885 v českých zemích habsburské monarchie. Brno: L. Marek.
- LEIFER, Walter, 1971. *India and the Germans*. 500 Years of Indo-German Contacts. Bombay: Shakuntala Publishing House.
- LEMMEN, Sarah, 2013. „Noncolonial Orientalism? Czech Travel Writing on Africa and Asia around 1918“. In: HODKINSON, James & WALKER, John (edd.). *Deploying Orientalism in Culture and History*. From Germany to Central and Eastern Europe. New York: Camden House, s. 209–227.
- LENOIR, Frédéric, 2002. *Setkávání buddhismu se Západem*. Z francouzského originálu přeložila Lada Bosáková. Praha: Volvox Globator.

- LESNÝ, Vincenc, 1920. „Počátky studia sanskrutu v Čechách“. *Listy filologické* 47, 1920, s. 185–194.
- LESNÝ, Vincenc, 1953. „Dva indologové. Příspěvek k dějinám české indologie“. In: HUSA, Václav (ed.). *Zdeňku Nejedlému Československá akademie věd. Sborník prací k sedmdesátým pátým narozeninám*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, s. 621–627.
- LOPEZ, Donald S. & McCracken, Peggy, 2014. *In Search of the Christian Buddha. How an Asian Sage Became a Medieval Saint*. New York & London: W. W. Norton & Company.
- LUBAC, Henri de, 2000. *La rencontre du bouddhisme et de l'Occident*. Paris: Éditions du Cerf.
- LUKAVEC, Jan, 2013. *Od českého Tokia k exotické Praze*. Praha: Malvern.
- LYSENKO, Viktorija, 2012. „Ориентализм и проблема Чужого: ксенологический подход“. In: ШТЕЙНЕР, Евгений (ред.). *Ориентализм / окцидентализм: языки культур и языки их описания*. Сборник статей. Москва: Совпадение, s. 34–42.
- MACHEK, Václav, 1961. „Josef Zubatý“. *Listy filologické* 84, 1961, s. 307–324.
- MARCHAND, Susanne L., 2009. *German Orientalism in the Age of Empire. Religion, Race and Scholarship*. Cambridge: Cambridge University Press.
- MARTÍNEK, Jiří & MARTÍNEK, Miloslav, 1998. *Kdo byl kdo – Naši cestovatelé a geografové*. Praha: Libri.
- MAYRHOFER, Manfred, 1983. *Sanskrit und die Sprachen Alteuropas. Zwei Jahrhunderte des Widerspiels von Entdeckungen und Irrtümern*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- McGETCHIN, Douglas T., 2009. *Indology, Indomania and Orientalism. Ancient India's Rebirth in Modern Germany*. Madison: Teaneck Fairleigh Dickinson University Press.
- McGETCHIN, Douglas T., 2017. „The Rise of Ancient India in Modern Germany“. In: SCHENINI, Elio (ed.). *On the Paths of Enlightenment. The Myth of India in Western Culture 1808–2017*. Milano: Skira, s. 40–54.
- MENDL, Hans, 1995. *Literatur als Spiegel christlichen Lebens. Religiöse Kinder- und Jugenderzählungen katholischen Autoren von 1750–1850*. St. Ottilien: EOS Verlag.
- MIKULÁŠEK, Alexej, 2020. *Poetika mravoučné povídky „pro děti a přátele jejich“*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta stredo európskych štúdií, Ústav stredo európskych jazykov a kultúr.
- MORPURGO DAVIES, Anna, 1992. *History of Linguistics. IV., Nineteenth-Century Linguistics*. London & New York: Longman.
- MÜLLER-FUNK, Wolfgang, 2021. *Teorie cizího. Koncepty alterity*. Překlad Jan Budňák. Brno: Host, & Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR.

- MURKO, Matija, 1937. „První srovnatelé sanskrtsu s jazyky slovanskými“. In: TÝŽ: *Rozpravy z oboru slovanské filologie*. Uspořádal Jiří Horák. Praha: Orbis, s. 85–99.
- MYERS, Perry, 2013. *German Visions of India, 1871–1918*. New York : Palgrave Macmillan.
- EWCOMBE, Suzanne, 2020. „Yoga in Europe“. In: JACOBSEN, Knut A. & SARDELLA, Ferdinando (edd.). *Handbook of Hinduism in Europe*. Leiden & Boston: Brill, s. 555–587.
- NOVÁKOVÁ, Julie, 1952. „Indické rozměry v českém básnictví“. *Věstník Královské české společnosti nauk, třída filosoficko-historicko-filologická*, 1952, č. 8, s. 1–32.
- OHLE, Karlheinz, 1978. *Das Ich und das Andere*. Grundzüge einer Soziologie des Fremden. Stuttgart: Gustav Fischer Verlag.
- OLENDER, Maurice, 1996. *Jazyky raja. Árijci a Semiti: dvojica z vôle prozreteľnosti*. Preložila Eva Piovarcsyová. Bratislava: Causa.
- ONDOMIŠIOVÁ, Zuzana, 1984. *Život a dílo profesora Otakara Pertolda*. Magisterská diplomová práce, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra etnografie a folkloristiky.
- PASTRNEK, František, 1893. „O starožitnických spisech Kollárových“. in: TÝŽ (ed.) *Jan Kollár 1793–1852*. Sborník statí o životě, působení a literární činnosti pěvce Slávy dcery na oslavu jeho stoletých narozenin. Vídeň: Český akademický spolek, Slovenský akademický spolok Tatran, s. 233–239.
- PICKERODT, Gerhart, 2000. „Aufklärung und Exotismus“. In: KOEBNER, Thomas & PICKERODT, Gerhart (edd.). *Die andere Welt*. Studien zum Exotismus. Frankfurt am Main: Philo, s. 121–136.
- PINKAVA, Jaroslav, 1997. *Ferdinand Stolička (1838–1874)*. Kroměříž: Muzeum Kroměřížska.
- PODOLAN, Peter, 2013. „Sláva Bohyně a původ gména Slawůw čili Slawjanůw... Jána Kollára“. *Štúdie o dejinách. Historia nova* 6. Bratislava: Stimul, s. 82–94.
- POLIAKOV, Léon, 1974. *The Aryan Myth. A History of Racist and Nationalist Ideas in Europe*. Translated by Edmund Howard. Edinburgh: Sussex University Press.
- POPE, Ethel M., 1989. *India in Portuguese Literature*. New Delhi: Asian Educational Services.
- POSPÍŠILOVÁ, Dagmar & KLIMTOVÁ, Zdenka, 2011. *Otokar Feistmantel (1848–1891) and the Indian Collection of the Náprstek Museum, Prague*. Prague: National Museum.
- POUCHA, Pavel, 1941. „O pravopisu a skloňování vlastních jmen indických“. *Časopis pro moderní filologii* 27, 1941, s. 337–351.

- POUCHA, Pavel, 1958. „Orientální náměty v díle Julia Zeyera“. In: ZEYER, Julius. *Světla východu*. Výbor z díla s orientálními náměty. Uspořádal Pavel Poucha. Praha: Svobodné slovo – Melantrich, s. 535–626.
- REYCHMAN, Jan, 1964. *Orient v kulturze polskiego oświecenia*. Wrocław & Warszawa & Kraków: Zakład narodowy imienia Osolińskich.
- RÖMER, Ruth, 1989. *Sprachwissenschaft und Rassenideologie in Deutschland*. München: Wilhelm Fink Verlag.
- ROY, Anindyo, 2005. *Civility and Empire*. Literature and Culture in British India, 1822–1922. London & New York: Routledge.
- ROZEHNALOVÁ, Jana, 2008. „Czech Perspectives on Buddhism, 1860–1989“. *Journal of Religion in Europe* 1, 2008, s. 156–181.
- ROZHOŇ, Vladimír, 2005. *Čeští cestovatelé a obraz zámoří v české společnosti*. Praha: Skřivan.
- SAID, Edward W., 2008. *Orientalismus*. Západní koncepce Orientu. Přeložila Petra Nagyová. Praha & Litomyšl: Paseka.
- SÉGALEN, Victor, 2002. *Essay on Exoticism*. An Aesthetics of Diversity. Translated and edited by Yaël Rachel Schlick. Durham & London: Duke University Press.
- SENGUPTA, Indra, 2005. *From Salon to Discipline*. State, University and Indology in Germany 1821–1914. Heidelberg: Ergon.
- SEREBRJANYJ, Sergej, 1985. „Гитаговинда Джаядэвы в Индии и на Западе“. In: *Классические памятники литератур Востока (в историко-функциональном освещении)*. Москва: Наука, s. 69–107.
- SEREBRJANYJ, Sergej, 2007. „Some Marginal Notes on India and Europe“. In: FRANCO, Eli & PREISENDANZ, Karin (edd.). *Beyond Orientalism*. The Work of Wilhelm Halbfass and its Impact on Indian and Cross-Cultural Studies. Delhi: Motilal Banarsidass Publishers, s. 71–102.
- SHARPE, Eric J., 1986. *Comparative Religion – a History*. London: Duckworth.
- SCHEINOSTOVÁ, Alena, 2004. „Stvoření místa ve středověkém cestopise (Cestopis tzv. Mandevilla)“. *Česká literatura* 52, 2004, č. 2, s. 149–171.
- SCHOUTEN, Jan Peter, 2020. *The European Encounter with Hinduism in India*. Translated by Henry Jansen. Boston & Leiden: Brill.
- SCHULZE, Andreas, 2009. *»Belehrung und Unterhaltung«*. Brehms Tierleben im Spannungsfeld von Empirie und Fiktion. München: Herbert Utz Verlag.

- SCHWAB, Raymond, 1984. *The Oriental Renaissance. Europe's Rediscovery of India and the East, 1680–1880*. Translated by Gene Patterson-Black and Victor Reinking. New York: Columbia University Press.
- SINGLETON, Mark, 2007. „Suggestive Therapeutics. New Thought's Relationship to Modern Yoga“. *Asian Medicine* 1, 2007, s. 64–84.
- SLÁDEK, Ondřej, 2008. „Obraz Indie v české literatuře 19. století“. In: PIORECKÁ, Kateřina & PETRBOK, Václav (edd.). *Cizí, jiné, exotické v české kultuře 19. století*. Sborník příspěvků z 27. ročníku symposia k problematice 19. století, Plzeň, 22.–24. února 2007. Praha: Academia & KLP, s. 269–282.
- SLÁDEK, Ondřej, 2009. „Náboženský kaleidoskop Julia Zeyera“. In: KUDRNÁČ, Jiří et al. (edd.). *Julius Zeyer, lumírovský básník v duchovním dění Evropy*. Brno: Host, s. 40–51.
- SLEPČEVIĆ, Pero, 1920. *Buddhismus in der deutschen Literatur*. Inaugural-dissertation eingereicht an der hohen philosophischen Fakultät der Universität Freiburg in der Schweiz. Wien: Carl garold's Sohn.
- SLOTTERDIJK, Peter, 2017. „The Prospect of an Asian Renaissance. On the Theory of the Ancient“. In: SCHENINI, Elio (ed.). *On the Paths of Enlightenment. The Myth of India in Western Culture 1808–2017*. Milano: Skira, s. 24–29.
- SOARES, Aloysius, 1964. *Catholic Church in India. A Historical Sketch*. Introduction by Valerian cardinal Gracias. Nagpur: Government Press.
- STACHE-ROSEN, Valentina, 1990. *German Indologists. Biographies of Scholars in Indian Studies writing in German. With a Summary on Indology in German Speaking Countries*. New Delhi: Max Mueller Bhavan.
- STEWART, Jon, 2018. *Hegel's Interpretation of the Religions of the World. The Logic of the Gods*. Oxford: Oxford University Press.
- STRNAD, Jaroslav, 2007. „India, as Reflected in Czech Consciousness in the Era of the National Revivalist Movement of the nineteenth century (ca. 1800–1840)“. *Archív orientální* 62, 2007, č. 3, s. 279–290.
- STUCKRAD, Kocku von, 2015. *The Scientification of Religion. A Historical Study of Discursive Change, 1800–2000*. Boston & Berlin: De Gruyter.
- SUKOVÁ, Lenka, 2001. *Obraz Indie v české společnosti a literatuře 19. století*. Bakalářská práce, Indologický ústav, Filozofická fakulta UK, Praha.
- SZYMECZEK, Józef, 2020. „Activities of the Theosophical Society and the Order of the Star in the East in the Czech Lands until 1939“. *Studia reliologica* 53, 2020, č. 1, s. 49–62.

- ŠPICOVÁ, Zuzana, 2014. *Obraz Indie v české literatuře*. Bakalářská práce, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav jižní a centrální Asie.
- THAPAR, Romila, 1968. „Interpretations of Ancient Indian History“. *History and Theory* 7, 1968, č. 3, s. 318–335.
- THAPAR, Romila, 1996. „The Theory of Aryan Race and India. History and Politics“. *Social Scientist* 24, 1996, č. 1/3, s. 3–29.
- THAPAR, Romila, 2010. *Sakuntala – Texts, Readings, Histories*. New York: Columbia University Press.
- TRETERA, Ivo, 1989. *J. F. Herbart a jeho stoupenci na pražské univerzitě*. Praha: Mezinárodní organizace novinářů.
- TUCZYŃSKI, Jan, 1981. *Motywy indyjskie w literaturze polskiej*. Warszawa: Państwowe wydawnictwo naukowe.
- VALTROVÁ, Jana, 2011. *Středověká setkání s „jinými“*. Modloslužebníci, židé, saraceni a heretici v misionářských zprávách o Asii. Praha: Argo.
- VARISCO, Daniel Martin, 2007. *Reading Orientalism. Said and the Unsaid*. Seattle: University of Washington Press.
- VOBORNÍK, Jan, 1915. „Savitri. Ze studií k Vrchlickému“. *Sborník filologický* 5, 1915, s. 162–191.
- WEBER, Jacques, 2019. *La France et l'Inde des origines à nos jours*. Tome I, L'Inde entrevue. Paris: Les Indes savantes.
- WEBER, Jacques, 2020. *La France et l'Inde des origines à nos jours*. Volume 2, Les comptoirs sous trois Républiques (1870-1963). Paris: Les Indes savantes.
- WEDEMEYER-KOLWE, Bernd, 2017. „The Reception of Yoga in Alternative Cultures at the Beginning of the 20th Century“. In: SCHENINI, Elio (ed.). *On the Paths of Enlightenment. The Myth of India in Western Culture 1808–2017*. Milano: Skira, s. 258-268.
- WILLSON, Amos Leslie, 1964. *A Mythical Image. The Ideal of India in German Romanticism*. Durham: Duke University Press.
- WINDISCH, Ernst, 1917. *Geschichte der Sanskrit-philologie und indische Altertumskunde*. Erster Teil. Strassburg: Karl J. Trübner.
- WINDISCH, Ernst, 1920. *Geschichte der Sanskrit-philologie und indische Altertumskunde*. Zweiter Teil. Berlin & Leipzig: Walter de Gruyter & CO.
- WINTER, Franz, 2013. „Indische Philosophie und Religion als Vollendung der abendländischen Weisheit im Oupnek'hat des Abraham H. Anquetil-Duperron“. In: NEUGEBAUER-WÖLK, Monika & GEFFARTH, Renko & MEUMANN, Marcus (edd.).

Aufklärung und Esoterik: Wege in die Moderne. Berlin & Boston: Walter de Gruyter, s. 259–277.

ZBAVITEL, Dušan, 1959. *Oriental Studies in Czechoslovakia.* Translated from the Czech by iris urwin. Prague: Orbis.

ZBAVITEL, Dušan, 1982. „Vincenc Lesný’s Bengali Studies“. In: FILIPSKÝ, Jan (ed.). *Academician Vincenc Lesný and Indian studies.* (Centenary Commemoration Volume). Praha: Czechoslovak Society for International Relations, s. 46–53.

ZDRAŽIL, Tomáš, 1997. *Počátky theosofie a antroposofie v Čechách.* Březnice: IOANES.

Přehled publikační a odborné činnosti

Publikační činnost:

I. Příprava komentovaných edic:

FRÍDA, Bedřich; VRCHLICKÝ, Jaroslav. *Vedle sebe šli jsme dálnou poutí... Paměti ze života dvou bratří*. Ediční příprava, úvodní studie a komentář Jiří Hubáček. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2016. (Oceněno Cenou Jana Palacha FF UK) (Před počátkem doktorského studia).

KRAMERIUS, Václav Matěj. *Dva indické „cestopisy“*. Ediční příprava, slovníček a vysvětlivky Jiří Hubáček. Komentář Jiří Hubáček. Praha: Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, 2019.

DŽAJADÉVA. *Gítagóvinda – Píseň o lásce Kršnově*. Přeložili Josef Zubatý a Jaromír Borecký. Ediční příprava a komentář Jiří Hubáček. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2021. (Rec. Róbert Gáfrik, *Svět literatury* 33, 2023, č. 67, s. 183–185).

HUBÁČEK, Jiří. *Edice Vrchlického překladu indického dramatu Vasantasena*. (edice rukopisu). *Nový Orient* 75, 2020, č. 1, s. 61–99.

II. Studie:

HUBÁČEK, Jiří. „Jaroslav Vrchlický v zrcadle vzpomínek“. In: FRÍDA, Bedřich; VRCHLICKÝ, Jaroslav. *Vedle sebe šli jsme dálnou poutí...*, op. cit., s. 7–41. (Před počátkem doktorského studia).

HUBÁČEK, Jiří. „Dantovská povídka Jaroslava Vrchlického“. *Svět literatury* 28, 2018, č. 58, s. 100–112.

HUBÁČEK, Jiří. „Komentář: Matěj Václav Kramerius a daleká východní země“. In: KRAMERIUS, Václav Matěj. *Dva indické „cestopisy“*, op. cit., s. 225–253.

HUBÁČEK, Jiří. „Mezi sakrálním a parodickým. Klicperovo(?) Kázání o přehrozném utrpení a moci ječmena v kontextu nejen své doby“. *Slovo a smysl* 33, 2020, č. 1, s. 39–67 (včetně textové edice).

HUBÁČEK, Jiří. „Staroindické drama na českém jevišti. Šúdrakův Hliněný vozíček v Národním divadle“. *Divadelní revue* 32, 2021, č. 1, s. 35–58.

HUBÁČEK, Jiří & ČEJKA, Jakub. „Džajadévova gítagóvinda a její český překlad“. In: DŽAJADÉVA. *Gítagóvinda – Píseň o lásce Kršnově*, op. cit., s. 11–75.

HUBÁČEK, Jiří. „Od staré Slávů matky k národu Indoslavů. Indie v díle Jána Kollára“. *Nový Orient* 76, 2021, č. 3 (v tisku).

HUBÁČEK, Jiří. „Etruština jako slovanský jazyk?“ *Sborník z Konference mladých slavistů 2023*, v tisku.

HUBÁČEK, Jiří. „Přelidněná města kouzelné Indie. *Sborník ze sympozia Město a literatura*, v tisku.

III. Odborné recenze:

HUBÁČEK, Jiří. „Vrajová, J.: *Uminěnkyně dobra Sofie Podlipská*, Praha 2017“. E*forum 19. 9. 2018, online: <<http://www.ipsl.cz/index.php?id=1429&menu=&sub=&str=aktualita.php>>.

HUBÁČEK, Jiří. „Klicpera, V. K.: *Divadelní hry*, Praha 2018“. E*forum 5. 6. 2019, online: <<http://www.ipsl.cz/index.php?id=1429&menu=&sub=&str=aktualita.php>>.

HUBÁČEK, Jiří. „Pfeifferová, I.: *Cesta do Svaté země a Egypta...*, Praha 2022“. E*forum 15. 2. 2023, online: <<http://www.ipsl.cz/index.php?id=2157&menu=&sub=&str=aktualita.php>>.

HUBÁČEK, Jiří. „Orientalistické stereotypy mezi poetickými záblesky? (Paz, O.: *Indické odlesky*)“. *Plav* 19, 2023, č. 10, s. 58–60.

Pedagogická činnost:

2020 *Orient v evropských literaturách do konce 18. století* (výběrový seminář, ÚČLK FF UK)

Orientální renesance v evropských literaturách (výběrový seminář, ÚČLK FF UK)

2022 *Afrika a Orient v cestopisné literatuře 19. století* (výběrový seminář, ÚČLK FF UK)

2022/2023 *Orient v evropských literaturách do počátku 20. století* (výběrový dvousemestrální seminář, ÚAS FF UK)

2024 *Západní obrazy východních náboženství* (přednáška a seminář, ÚAS FF UK)

Účast na konferencích:

- 2022 *Jiné světy* (studentská konference), příspěvek *Buddhismus a hinduismus v českém klerikálním tisku konce 19. století*
- 2023 *Město a literatura* (symposium), příspěvek *Přelidněná města kouzelné Indie*
- 2023 *Konference mladých slavistů* (studentská konference), příspěvek *Etruština jako slovanský jazyk?*

Popularizační činnost:

- 2021 ÚAS FF UK, přednáška *Obraz Indie v evropských literaturách*
Gymnázium Říčany, přednáška *Literární život mezi lumírovci*
- 2023 Městská knihovna Klatovy, přednáška *Václav Matěj Kramerius a jeho odkaz dnešku*
KBV FF UK, přednáška *Arabský svět prizmatem romantismu*